

Ystäväni Metsä ja kertomukseni katastrofista

"Miten voi palata juurilleen, jos kaikki puut kuihtuu?"

Metsällä oli villit hiukset, vihreä kaapu ja kosteat silmät. Hänen suunsa oli mutrussa, kun hän tuijotti minua. "Oikeesti? Miten se onnistuu?" Hänen äänensä kuulosti maailmanlopulta. Hän anoi minulta pelastusta.

Kohautin olkiani. "Mä en tiedä."

Metsä pettyi. Hän vääntyi mutkalle ja nosti polvet syliinsä.

"Vieläkö sä hengaat ton hörhön kanssa, Halla?" kuului sohvan takaa. Katse ylös, ja siellä seisoi Tuho. Tuholla oli lippalakki, nälkäkuolemalla tuotettu huppari ja typerä virne.

Aina sitä samaa. Hörhö sitä hörhö tätä. Hippi sitä hippi tätä. Metsä pelkäsi oikeasti. Hän veti itsensä pieneksi koulun sohvalle, hengitti sisään ja nyyhki, tuskastui. Tuhon sai karkotettua keskisormella. Minä olin aina Metsän puolella.

Olin melkein hukkunut neljätoistavuotiaana. *Nyt minä kuolen*, ja sitten en kuollutkaan.

Jostain saapui Metsä, joka nosti minua lapaluiden välistä ja kantoi minut rannalle.

Yskittyäni järivedet keuhkoistani hän silitti minun tukkaani. Hänellä oli tummat kasvot ja hiuksissa vesikasveja, ja minulle hän oli ihme. "Mistä sä ilmestyit?" minä kysyin kaikella minusta lähtevällä äänellä. Hän vain hymyili. Hän oli varmaan noussut lammesta.

Koskaan ennen en ollut häntä tavannut, mutta kun hän pelasti minut kuolemalta, hänestä tuli minun Metsäni. Hän käveli perässäni kouluun, löytyi ikkunani alta pusikosta ja halauksillaan vei suruni pois. Vietimme yhdessä kaiken aikamme. Kerroimme toisillemme tarinoita, kikatimme, söimme sämpylöitä ja rakensimme majoja tyynyistä ja peitoista. Olimme lapsia silloinkin, kun kaikki muut olivat jo aikuistuneet.

Hän ei ollut ainoastaan minun ystäväni, vaan hän oli kaikkien ja kaiken ystävä. Metsä ei tappanut kärpäsiä, hän päästi ne ikkunasta menemään. Hän siirteli matoja autoteiltä ruohikkoon ja nosti jokaisen kaatuneen koppakuoriaisen pystyyn. Hän vapautti rastasverkkoihin jääneitä lintuja ja jalkansa satuttaneita peuroja, eivätkä ne pelänneet häntä ollenkaan.

Joskus hän kuitenkin katosi pariaksi päiväksi ilmoittamatta itsestään mitään. Kuukausittain hän hävisi, ei tullut kouluun, ei istunut puutarhassani. Hän otti hengitystauon, muttei ystävyys kadonnut mihinkään. Aina minä tiesin, että hän palaisi.

Lopulta hänet löysi nukkumasta omenapuusta. Hänet löysi sieltä aina väsyneempänä. Vaisumpi Metsä laskeutui nurmelle, lumelle, mudalle ja tuli halaamaan minua. Ensin hän hymyili, sitten hän vakavoitui, ja sitten hän itki. Hän kuiskasi korvaani: "Miten palata juurilleen, jos kaikki puut kuihtuu?"

Hänen katseensa oli nuupahtamassa. Hän meni heikommaksi aina vain. Minä kyselin häneltä hänen ongelmistaan, annoin kuusenkerkkäteetä ja nukkumapaikan, yritin kaikkeni. Mutta hän ei koskaan nukkunut koko yötä vierelläni. Keskiyöllä hän tiputti paljaat jalkansa lattialle ja lähti. Aamulla hän koputti ikkunaani ja näytti vielä pahemmalta. Pelkäsin olevani kadottamassa hänet.

Tuho ei ollut koulun ainoa Tuho. Niitä oli melkein kaikkialla. Ne ajattelivat *minäminäminä* ja *onpa kiva viiden euron t-paita ja pakko päästä lentämään Helsingistä Joensuuhun ja kyllä se nauti joka tapauksessa joskus olisi kuollut*.

Vaelsimme koulun käytävillä. Metsä varjosti minua, käveli aina vierelläni. Ihmiset tuijottivat, kai me olimme heidän Tuho-aivoilleen liikaa, mutta me emme välittäneet. Nauroimme kiljumista käsillä pidätellen, lähetimme aulan yli toisillemme lentosuukkoja ja söimme ruokalassa kasvisruokaa. Metsä tuijotti uutistaulun sanoja sademetsien kaatamisesta ja suurista kaivostyömaista ja tuli vaisuksi.

Hän oli ihan oikeasti muuttunut. Oikeasti oikeasti. Kun paras ystävä muuttuu, sitä ei voi sivuuttaa. Silloin alkaa tekemään kaikkensa, jotta näkisi taas lempi-ihmisensä hymyn. Minä vein kierrätysastioita kaikkialle, protestoin pikamuotia vastaan, halusin mediassa muutosta ruokatuotantoon. Tein ihan kaiken, jotta Metsä olisi taas oma itsensä. Mutta puskeminen ei auttanut, kun hän meni minusta läpi.

Kerran löysin hänet poimimasta nokkosia paljain käsin. Hän ojensi niitä minulle kuin kukkakimppua, ja minä säikähdyksissäni heitin ne maahan. Hän ei puhunut minulle viikkoon. Minä todella olin kadottamassa hänet.

Minä olin kai aina tiennyt, ettei hän ollut ihan kuka tahansa. Hän ei välttämättä ollut ihminen, vaan jokin taikaolento ehkä. Mutta hän oli elossa ja olemassa, mikä riitti minulle. Tuho-ihmiset sen sijaan reagoivat häneen kuin johonkin bakteeriin, hätistelivät ja kiersivät kaukaa, suihkuttivat myrkkyyä päälle. Minä yritin parhaani mukaan olla hänelle lämmin, vaikka nimeni olikin Halla. Minä yritin rakastaa häntä niin hyvin kuin pystyin, mutta hänestä oli tulossa hirviö.

Minun parhaasta ystävästäni oli tulossa hirviö.

Ja ei, ei millään vertauskuvallisella tavalla hirviö. Vaan ihan oikea hirviö. Sarvet ja hampaat ja kynnet -hirviö.

Syksyllä satoi ja pimeni, ja Metsä lopetti koulussa käymisen. Hän kuitenkin kävi meillä puutarhassa ainakin kerran viikossa, muttei astunut enää jalallakaan talon sisälle. Äiti ja isä ja veli ihmettelivät, mikä kumma oli Hallan ainoalla ystävällä, kun ei edes sisään tullut pyydettyä. Minä yritin selittää, mutta he jatkoivat muoviroskien laittamista sekajätteeseen.

Yhtenä torstaina näin hänet ikkunastani. Hän käveli kohti kotini viereistä metsää. Metsä tunsu kyllä paikat, mutten enää uskaltanut jättää häntä yksin. En suostunut kadottamaan häntä. Hän oli minulle kaikkein rakkain.

Nappasin lenkkarit jalkaani ja juoksin pimenevään iltaan hänen peräänsä. Huutelin hänen nimeään ja etsin painautunutta sammalta.

Lopulta minä löysin hänet. Hän parkui kuin kuoleva villieläin.

Siinä hän oli. Silmät valuivat vettä ja suupielet mutaa, hän oli kurassa ja tärisi. Hänen koko kehonsa oli sotkussa, hän kääntyi minuun päin, ja minä menin halaamaan häntä. Olin itsekin mudassa ja kurassa ja tärisin, kun hoin hänen korvaansa *ei mitään hätää, ei mitään hätää*.

Vaikka nyt tosiaankin oli hätä.

Hän nukkui enää vain ulkona. Hän ilmestyi luokseni kerran parissa viikossa riutuneempana, likaisempana, rehevämpänä. Hänen silmänsä olivat tummemmat, ja hän pelkäsi.

Istuin hänen kanssaan puutarhassa. Hänen äänensä pätki.

"Ne ei tiedä mitä ne tekee. Tällainen musta tulee, kun ne ei katso eteensä."

Aloin ymmärtää, mikä hän oli. Heiluttelin jalkojani pihakeinussa, ja hän makasi kylmällä kostealla nurmikolla pitkin pituuttaan.

"Miten mä voin auttaa?" minä kysyin. Halusin niin kovin pelastaa hänet. Halusin voida tuntea ne halaukset, hänen mukanaan tuoman rauhan, linnunlaulun ja tuulen, sammaleen jalkapohjissa. Halusin voida tuntea yhteenkuuluvuuden, tähtiyöt, villikukkaniityt ja viileän puhtaan järviseden.

Metsä katsoi minua silmäluomet melkein kiinni. Hän avasi vaivoin suunsa ja kuiskasi: "Mä olen pahoillani." Sitten hän hymyili ja itki. Minä rutistin hänet vasten itseäni, vilustutin itseni yökasteessa, en välittänyt, välitin vain hänestä ja halusin pitää hänestä kiinni ikuisesti. Mutten minä enää osannut auttaa. Olin antanut jo kaikkeni.

"Se on meidän syytä", minä pillitin hänen suontuoksuisiin hiuksiinsa.

Metsässä kulki hirviö, niinhän sitä sanottiin. Tuho-ihmiset eivät uskaltaneet mennä sinne. Tuho-ihmisten Tuho-vanhemmat olivat päättäneet heittäytyä tekopyhiksi ja mennä sienimetsälle, mutta olivatkin juosseet pois ja käskeneet lastensa pysyä kaukana sieltä.

Sellainen tyttö, jolla ei ole vaatteita ja sellainen tyttö, joka kasvaa heinää. Sellainen tyttö, jolla on päässä sarvet ja sellainen tyttö, jonka hiuksissa asuu lintuja. Sellainen tyttö, jonka kurkulla on vesikasvikädet ja sellainen tyttö, joka hukkuu ja tulee joksikin muuksi. Sellainen olento, korkea ja pitkäkyntinen, kiilusilmäinen peto, ruokailee joskus mutalammikoilla ja nukkuu joskus puiden juurissa.

Sellainen Metsä.

Sitten tulivat tulvat. Metsäpalot. Trombit.

Ja sitten elintarvikepula. Ja resurssipula. Ja yleinen pula. Pulapulapula.

Sitten kasvit kuolivat.

Sitten eläimet kuolivat.

Sitten ihmiset läkähtyivät hengiltä. Lähtivät tuulen mukaan. Hukkuivat. Paloivat.

Tukehtuivat. Nääntyivät.

Ja kaikki kävi niin äkkiä, että kaikki sanoivat *että mitä että?* Sitä ei osattu odottaa. Piti olla vielä vuosia aikaa.

Kaikki muu alkoi kadota, paitsi se hirviö. Se aiheutti kaiken sen, se karjui ja raapi ja toi kaaoksen. Se kasvoi, huusi, repi ihmisiä kodeistaan, tuhosi, tappoi, hävitti. Se oli vihainen, puhkui raivoa, ei nähnyt muuta kuin itsekkäitä pikkuisia olentoja, jotka olivat kävelleet sen päälle, päättäneet alkaa jumaliksi. Se raastoi ja teki katastrofin, tuhosi kaiken, mitä Tuho-ihmiset olivat olleet itsekkäästi tuhoamassa. Se ajatteli, että nyt pitää nopeuttaa. Se ajatteli, ettei se halunnut hidasta kuolemaa. Se halusi eroon siitä tuskasta.

Minä rakastin Metsää. Hän oli minun ainoa ystäväni, rakkain ystäväni, paras ystäväni.

Minun Metsäni.

Hänen halauksensa veivät aina pois tuskasta ja hänen rauhoittava tuuliäänensä henkäili pois pahat ajatukset. Hän hymyili minulle, kun kukaan muu ei hymyillyt, ja minä tarvitsin häntä. Hän tarvitsi kahdeksaa miljardia ihmistä.

Eivätkö muut nähneet sitä, mistä he kaikki olivat tulleet? He erkaantuivat omastaan, menettivät yhteyden ja tekivät ainoasta jäljellä olevasta ystävästään vihollisen. Enää ei ollut jäljellä kukkia haudoille.

Metsä oli minulle kaikki. Ja kaiken menettäminen sattuu kaikkein eniten.

Metsä oli äiti maan perillinen. Hän oli viimeinen sellainen.

Koska juurilleen ei voi palata, jos kaikki puut kuihtuvat.

Kirjoittaja: Reetta Turunen

Teksti on palkittu kunniamaininnalla IBBY Finlandin kirjoituskilpailussa 2022.